

AGRÁRMINISZTÉRIUM

Az európai uniós jegyzék 2022. évi bővítése, a fajok magyarországi helyzetének áttekintése

Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos szakmai értekezéslet

Agrárminisztérium, Kupolaterem

2023. február 8.

Dr. Nagy Gergő

AGRÁRMINISZTÉRIUM, TERMÉSZETMEGŐRZÉSI FŐOSZTÁLY

Unió számára veszélyt jelentő IAS jegyzék I.

- Kihirdetés formája: végrehajtási rendeletek.
- Jegyzék elfogadása:
 - Európai Bizottság,
 - döntéselőkészítő szakértői bizottság és tudományos fórum.
- A jegyzék módosítása:
 - hatévente kell felülvizsgálni,
 - dinamikus bővítés.
- Egységes kritériumok:
 - idegenhonosak, terjedni, életképes populációt fenntartani képesek,
 - káros hatást gyakorolnak a biodiverzitásra,
 - EU-s szinten összehangolt fellépés szükséges a káros hatások mérséklésére,
 - előnyben részesülnek:
 - a még csak kevés helyen megtelepedett, vagy az unióban még nem jelenlévő, de potenciálisan veszélyt jelentő fajok terjedésének megelőzése,
 - a széles körben elterjedt legveszélyesebb hatást gyakorló fajok.
- Minden felvételre javasolt fajra részletes kockázatelemzés készül.

Unió számára veszélyt jelentő IAS jegyzék II.

- Jelenleg összesen 88 faj szerepel a jegyzéken.
- Ebből jelenleg 41 növényfaj és 47 állatfaj van:
 - ✓ terjedési útvonalak vizsgálata,
 - cselekvési tervek a terjedési útvonalak alapján.
- Végrehajtási jegyzékek: 2016. július 13., 2017. július 12., 2019. augusztus 15., **2022. július 12.**
- A jegyzéken szereplő fajokat **tilos az EU-ban:**
 - behozni, tartani, tenyészteni, termesztani, szállítani, forgalomba hozni, felhasználni vagy kereskedni velük, szaporítani, nevelés vagy termesztés céljára engedélyezni, környezetbe kibocsátani.

Legújabb végrehajtási rendeletre felkerült fajok áttekintése

- **A Bizottság (EU) 2022/1203 végrehajtási rendelete (Hatályos: 2022. július 12-től)**
 - Az idegenhonos inváziós fajok jegyzékének harmadik bővítése 22 fajjal
- **A bővítés során jegyzékre került fajok helyzete:**
 - *Magyarországon még nem észlelt fajok* - 17 faj (13 állat- és 4 növényfaj)
 - *Magyarországon a természetben előforduló, de egyelőre nem tömegesen jelenlévő fajok*
 - 4 faj (3 állat- és 1 növényfaj)
 - *Magyarországon a természetben széles körben elterjedt fajok* - 1 faj (1 állatfaj)

Magyarországon még nem észlelt fajok

Pettyes szarvas (*Axis axis*)

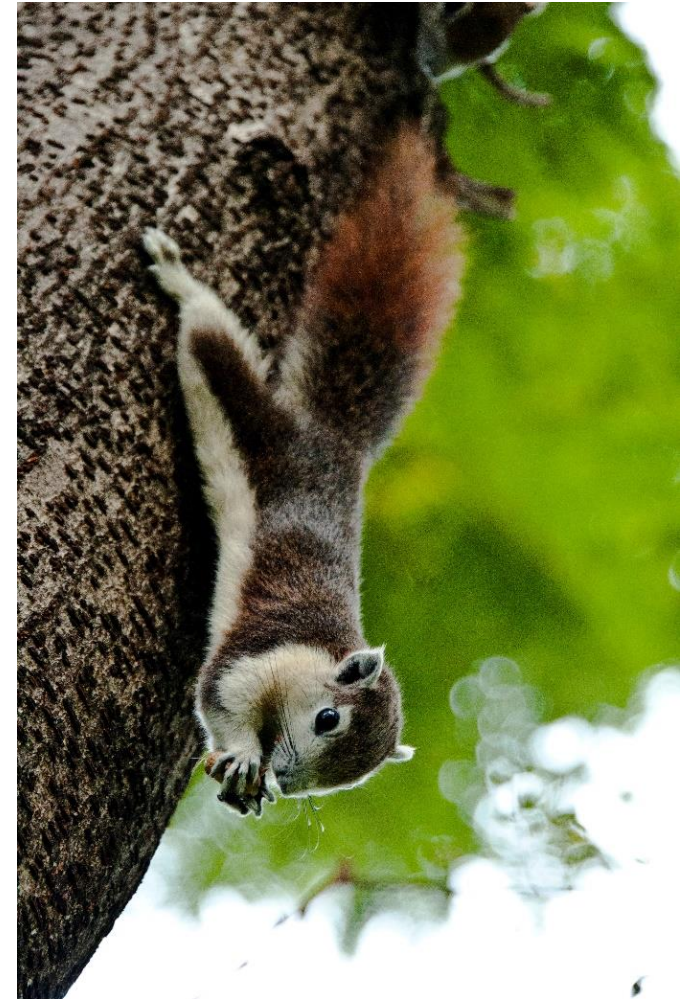
- Ázsiában, az Indiai szubkontinensen őshonos
- Európában természetes környezetben csak Horvátországban él
- Magyarországon csak zárt tartásban fordul elő

Burmai tarkamókus (*Callosciurus finlaysonii*)

- Délkelet-Ázsiában őshonos
- Jelenleg Olaszországban található vad populáció (feltehetőleg kisállattartóktól)
- Legjelentősebb károkozása:
fák kérgének eltávolítása
- Magyarországi előfordulása nem ismert,
természetes elterjedése nem valószínű

Keleti fafojtó (*Celastrus orbiculatus*)*

- Kelet-Ázsiában őshonos kecskerágó-féle fásszárú kúszónövény
- Már több európai országban megtelepedett
- Dísznövényként hazánkban is előfordul (természetes környezetben még nem)
- Megjelenésére a kedvező éghajlati viszonyok miatt számítani lehet

* 2027. augusztus 2-től

Channa argus

- Ázsiában őshonos kígyófejű halfaj
- Európában jelenleg nem fordul elő
- Korábban Csehországba telepítették be, de onnan kipusztult

Faxonius rusticus

- Az USA-ban az Ohio folyó vízgyűjtő területén őshonos édesvízi rákfaj
- Az USA több tagállamában és Kanadában is komoly gondot okoz
- Európában díszállatként jelent meg
- Franciaországban 2019-ben már a természetben is észlelték
- Magyarországi előfordulása díszállatként sem ismert

Hakea sericea

- Délkelet-Ausztráliában őshonos cserje
- Néhány európai mediterrán területen már megtelepedett, további terjedése várható
- Hazai megjelenése nem valószínű

Koenigia polystachya

- Közép- és Kelet-Ázsiában őshonos keserűfűféle
- Már több európai uniós tagállamban is megtelepedett
- Sűrű kolóniákat hoz létre, ezáltal
 - átalakítja a helyi ökoszisztémákat
 - akadályozza a facsemeték növekedését

Királysikló (*Lampropeltis getula*)

- Az Egyesült Államokban és Mexikó északi részén őshonos
- Kedvelt hobbiállat, zárt tartásban hazánkban is megtalálható
- A természetben a Kanári-szigeteken telepedett meg
 - az őshonos faunát veszélyezteti

Aranykagyló (*Limnoperna fortunei*)

- Délkelet-Kínában őshonos
- Az Európai Unió országaiban még nem jelent meg
- Délkelet-Ázsiában és Dél-Amerikában inváziós faj
- A vándorkagylóhoz hasonló faj – komoly hatással lehet a biodiverzításra és az ökoszisztéma-szolgáltatásokra

Morone americana

- Észak-Amerika keleti részén őshonos
- Jelenleg még egyetlen EU tagállamban sincs önfenntartó állománya
- Az éghajlati modellek alapján gyakorlatilag bármelyik országban megtelepedhet

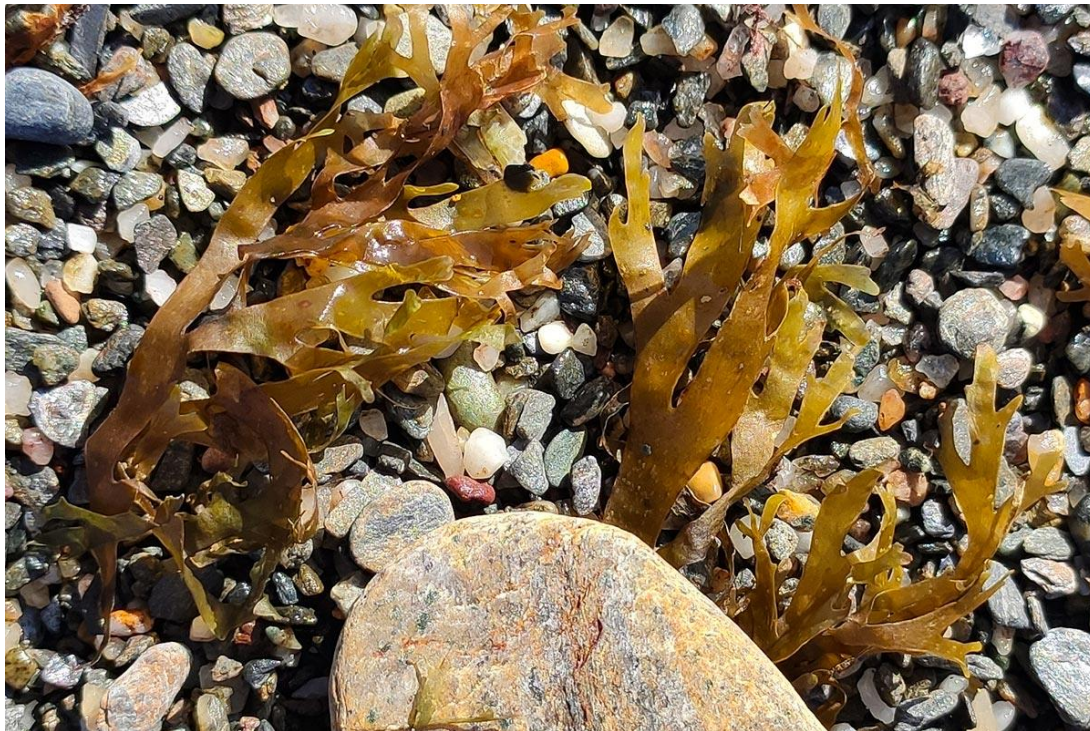
Kormos bülbül (*Pycnonotus cafer*)

- Ázsiai faj, az Indiai szubkontinensen, Délkelet-Ázsiában és a Maláj-félszigeten őshonos
- Európán belül egyedül Spanyolországban ismert szaporodó állománya (Valencia, Kanári-szigetek: Fuerteventura)
- Hazai megtelepedése nem várható

Rugulopteryx okamurae

- Tengeri algaféle
- Magyarországi megjelenése kizárt

Solenopsis geminata

- Trópusi területeken élő tűzhangya
- Eredeti elterjedési területe feltehetőleg az USA déli részétől Közép-Amerikáig húzódik
- Az emberi tevékenységek révén számos más területen is elterjedt
- A trópusi éghajlatot kedveli, ezért Magyarországi megtelepedése nem várható
- Európán belül eddig nem ismert önfenntartó állománya

Solenopsis invicta

- Dél-Amerika trópusi és szubtrópusi éghajlatú területein őshonos tűzhangya
- Magyarországi megtelepedése nem várható
- Európán belül eddig nem ismert önfenntartó állománya

Solenopsis richteri

- Dél-Amerikában elterjedt tűzhangya
- Magyarországi megtelepedése nem várható
- Európán belül
eddig nem ismert
önfenntartó állománya

Wasmannia auropunctata

- Közép- és Dél-Amerikában elterjedt tűzhangya
- A meleg éghajlatot kedveli, ezért Magyarországi megtelepedése nem várható
- Európán belül eddig egyedül Spanyolország déli részéről ismert önfenntartó állománya

*Fundulus heteroclitus**

- Észak-Amerika keleti részén őshonos halfaj
- Tengervízben és brakkvizekben él
- Magyarországi megtelepedése kizárt

* 2024. augusztus 2-től

Magyarországon a természetben előforduló, de egyelőre nem tömegesen jelenlévő fajok

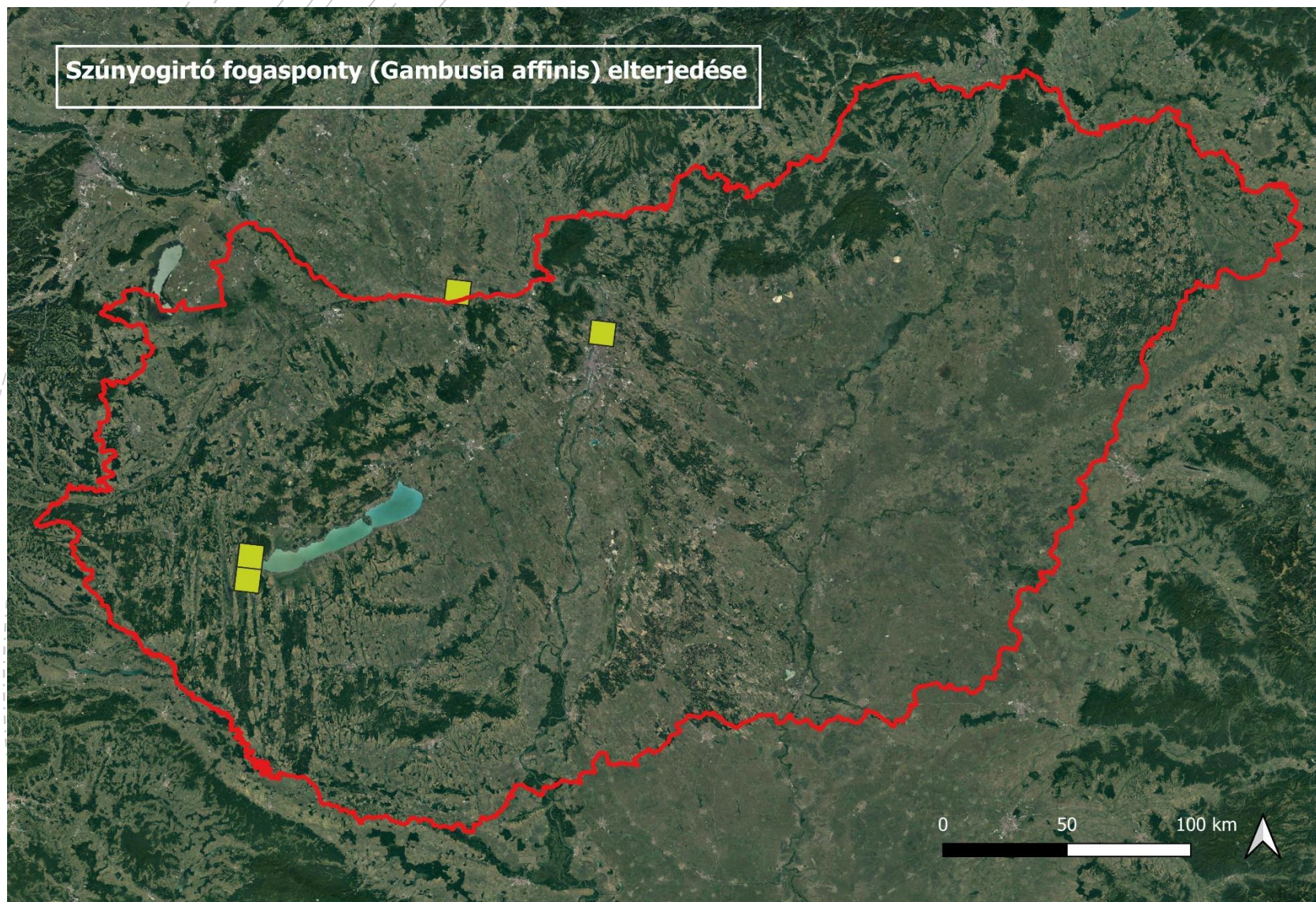
Szúnyogirtó fogaspony (Gambusia affinis)

- Észak-Amerikában őshonos fogaspony-féle
- Európában természetben való előfordulását Olaszországban és Magyarországon is észlelték

Szúnyogirtó fogasponty (*Gambusia affinis*) elterjedése

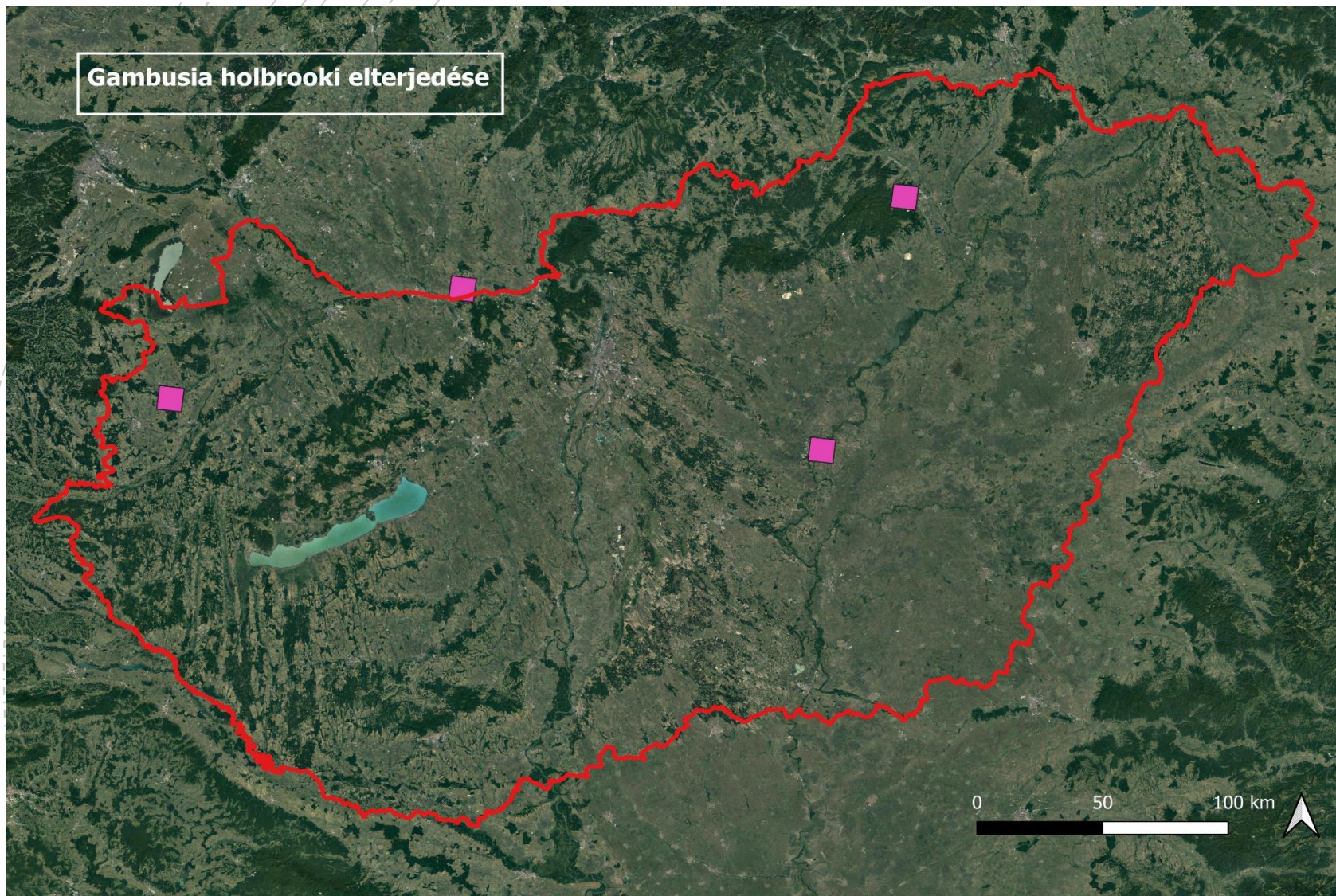
Gambusia holbrooki

- Észak-Amerikában őshonos, világszerte elterjedt fogasponty-féle
- Hazánkban szórványosan, leginkább melegvizű kifolyókban fordul elő
- A közvetlen predáció és kompetíció miatt komoly veszélyt jelent az őshonos halközösségekre

Gambusia holbrooki elterjedése

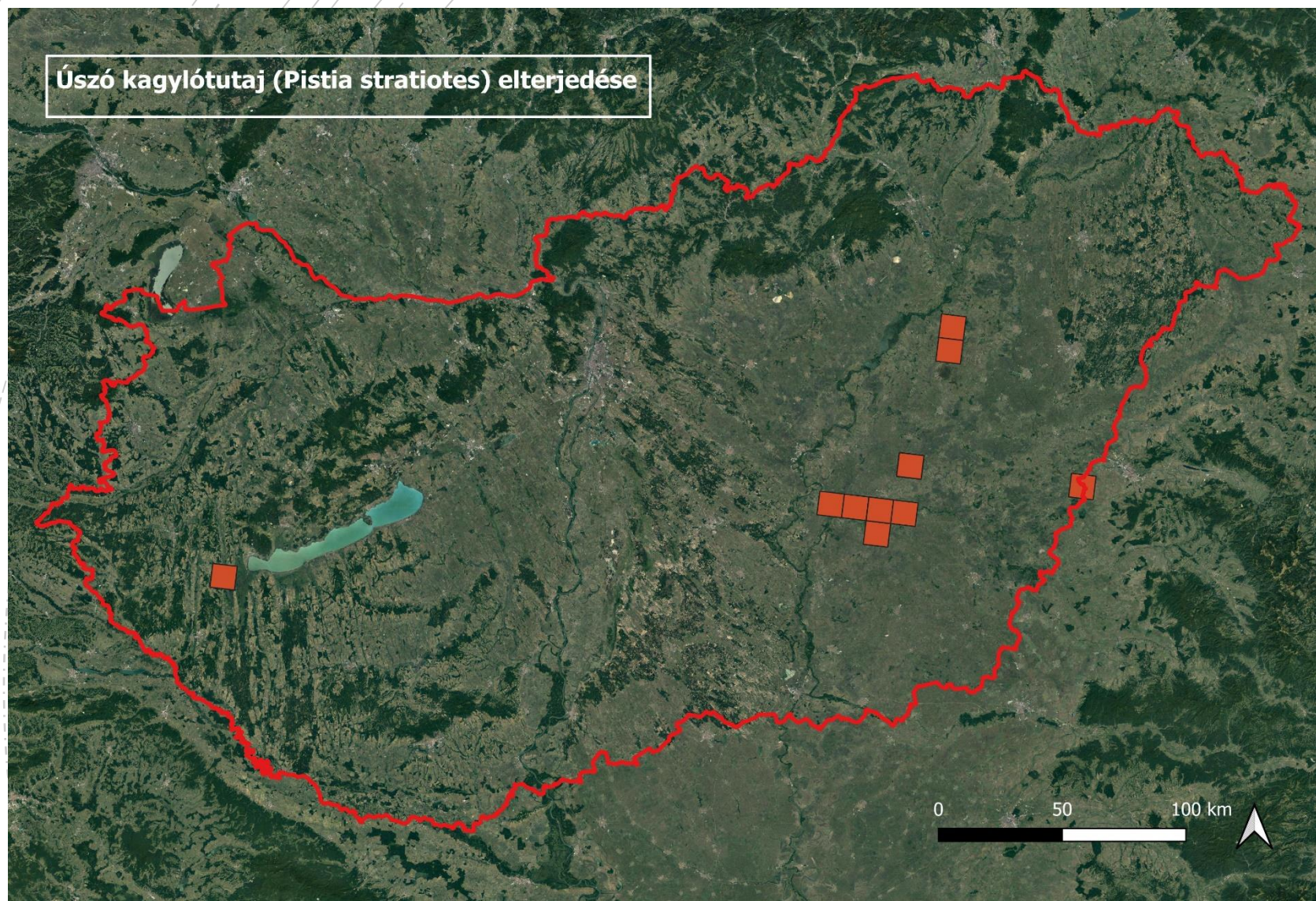

Úszó kagylótutaj (*Pistia stratiotes*)*

- Feltehetőleg Dél-Amerika meleg trópusi, szubtrópusi vizeiben őshonos
- Mára az egész világ meleg égövi vizeiben elterjedt
- Hazánkban kedvelt dísznövény, akváriumnövény
- Valószínűleg szándékos vagy nem szándékos emberi közvetítéssel vadult ki
- Időszakosan akár tömeges is lehet (pl. Hévíz, Ipoly, Tisza-tó)
- Fagyérzékeny
 - nem jelentős veszélyforrás

* 2024. augusztus 2-től

Dél-afrikai karmosbéka (*Xenopus laevis*)*

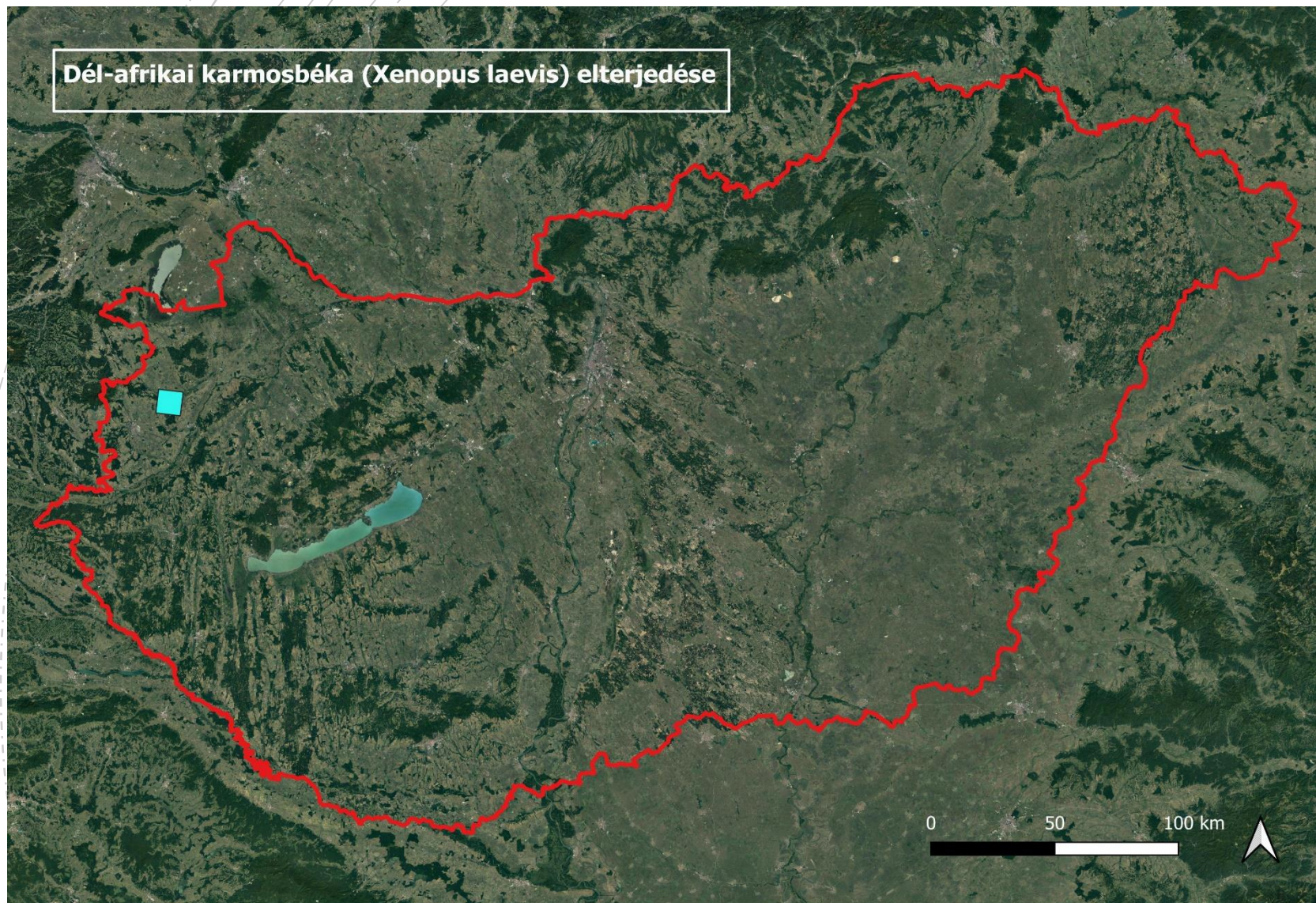
- Afrika déli részén őshonos
- Hazánkban a természetben és zárt tartásban is előfordul

* 2024. augusztus 2-től

Dél-afrikai karmosbéka (*Xenopus laevis*) elterjedése

Magyarországon a természetben széles körben elterjedt faj

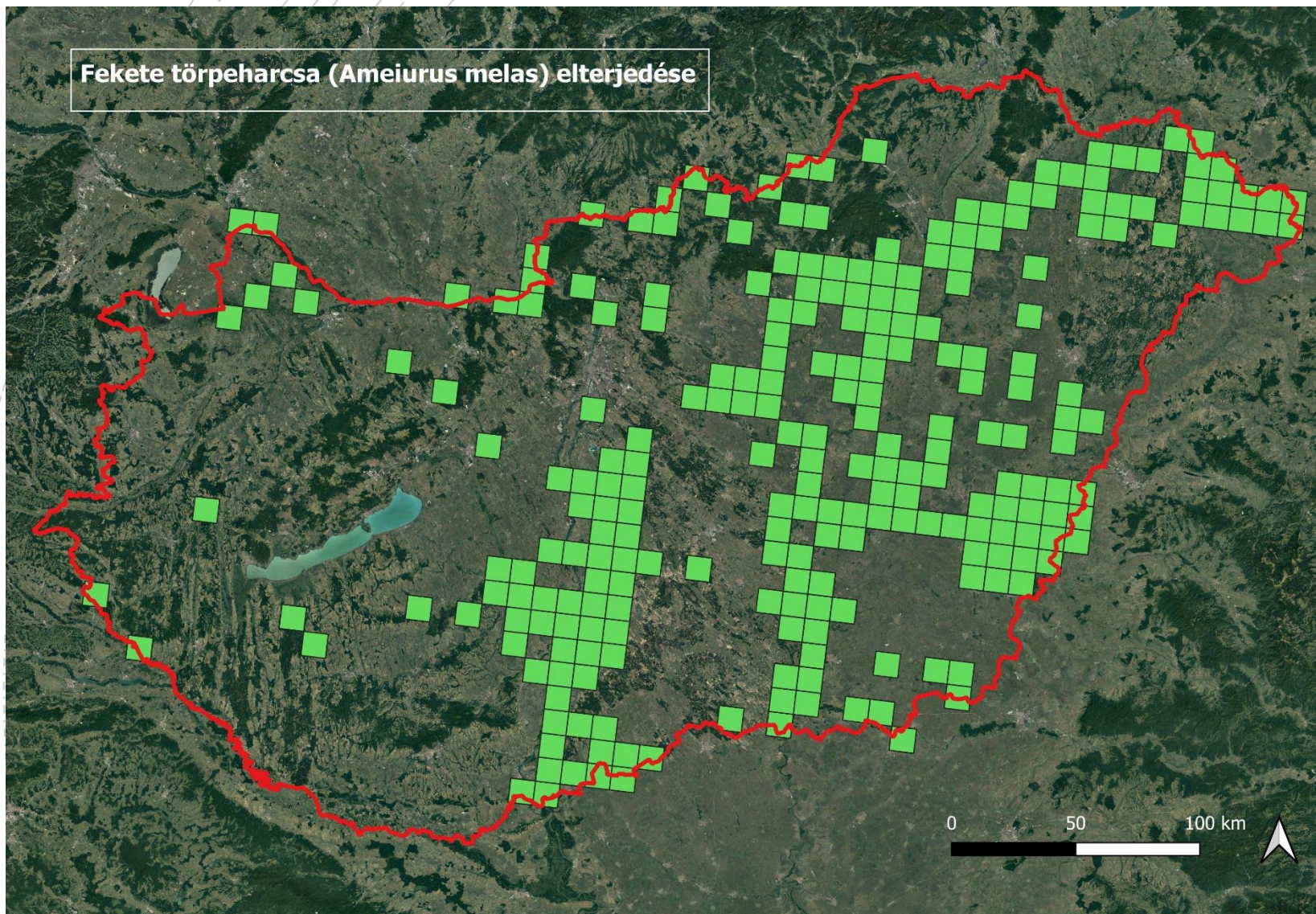
Fekete törpeharcsa (*Ameiurus melas*)

- Észak-Amerikában őshonos
- Európa-szerte, így hazánkban is széles körben elterjedt
- A közvetlen predáción és kompetíción keresztül dominálja a halközösségeket, kiszorítva az őshonos fajokat

Fekete törpeharcsa (*Ameiurus melas*) elterjedése

Köszönöm a figyelmet!

